

26B:4

Uttag av brukningsavgift grundad på schablonmässigt beräknad vattenförbrukning har i visst fall godtagits.

Makarna Ö. ägde sedan 1988 en fritidsfastighet i Tanums kommun. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning och är sedan länge ansluten till dennas ren- och spillvattennät. Tidigare fanns en vattenmätare installerad på fastigheten. Den togs bort år 1992 i samband med införandet av en ny va-taxa.

Enligt den nya taxan, som trädde i kraft den 30 juni 1992, utgår bara fast brukningsavgift när det gäller fritidsfastigheter. Förut var den fasta avgiften lägre men då tillkom en rörlig avgift baserad på faktisk förbrukning. För permanentboende är brukningsavgiften fortfarande uppdelad på en fast och en rörlig del.

1992 års taxa förskriver bland annat följande brukningsavgifter, inklusive mervärdesskatt:

§ 13

13.1 **Helårsfastighet** som är bebyggd med enfamiljshus, par/radhus samt marklägenheter. Med helårsfastighet avses fastighet som under hela året bebos av där mantalskriven person.

kronor

a)	vid anslutning till vatten och avlopp en årlig fast avgift per lägenhet	3 900
	en avgift per m ³ renvatten	10,00

e)	vid anslutning till både vatten och avlopp	
	mätare ej installerad	
	en årlig fast avgift per lägenhet	5 900

13.2 **Fritidsfastighet** som är bebyggd med enfamiljshus, par/radhus samt marklägenheter. Med fritidsfastighet avses fastighet som bebos under del av året. Ingen är mantalskriven på fastigheten.

a)	vid anslutning till vatten och avlopp	
	en årlig fast avgift per lägenhet	4 650

Makarna Ö. gjorde gällande att den här taxan strider mot regeln i 26 § va-lagen om fördelning av avgiftsskyldigheten efter skälig och rättvis grund. De yrkade med hänvisning härtill och till att de inte vill betala för mer än den

faktiska förbrukningen att Va-nämnden måtte fastställa att brukningsavgiften för deras fastighet skulle grundas på en förbrukning om 30 m³ om året och att de skall betala lika stor fast avgift som de permanent boende.

De anförde: Sedan 1988 har brukningsavgifterna höjts i mycket högre utsträckning än konsumentprisindex. De vistas på fastigheten 30–40 dagar per år och förbrukar därvid endast cirka 30 m³ och inte de 75 m³ som den nuvarande taxekonstruktionen förutsätter. Tanums kommun har en av de högsta brukningsavgifterna i landet. Det är inte rimligt att utnyttja sommargästerna på detta sätt. De fast boende betalar cirka 45 kronor per m³ medan de, om Va-nämnden bifaller yrkandet, ändå får betala mycket mer. Det betvivlas att fritidshusen förbrukar så mycket som 75 m³ per år. Taxan bör i stället anpassas till den verkliga medelförbrukningen för fritidshusen och till samma pris per m³ som för permanentboende. Olika taxor får inte tillämpas.

Kommunen bestred makarna Ö:s yrkande och anförde: Inför taxeändringen i juni 1992 kontrollerades vattenförbrukningen för trettio fritidsfastigheter. Genomsnittsförbrukningen befanns därvid vara cirka 60 m³. Taxan baserades därefter räknemässigt på en förbrukning av 75 m³ per år. Utöver detta skulle fritidsfastigheterna påföras samma fasta avgift som permanentfastigheterna. Brukningsavgiften för fritidshus bestämdes sålunda till 4 650 kronor (=3 900 + 75 x 10) att i sin helhet utgå som en fast årlig avgift. Den nya taxan innebar att brukningsavgiftens fasta del generellt sett höjdes medan den rörliga sänktes, att det samlade avgiftsuttaget höjdes med 7 procent och att ägarna av fritidsfastigheter enbart skulle betala fasta avgifter. Taxans fördelning av avgiftsskyldigheten mellan de olika typerna av fastigheter är skälig och rättvis. Permanent bosatta på villafastigheter förbrukar genomsnittligt 120 m³ per år. Kommunens strävan är att storleken av vattenförbrukningen inte skall tillmätas alltför stor betydelse.

Va-nämnden yttrade:

Enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar åligger det huvudmannen för en sådan anläggning att låta varje fastighetsägare inom anläggningens verksamhetsområde bruka anläggningen om fastighetens behov av anordningar för vattenförsörjning och avlopp inte med större fördel kan tillgodoses på annat sätt. Det betyder att huvudmannen är skyldig att ge anläggningen en sådan kapacitet att varje brukningsberättigad fastighet när som helst kan nyttja anläggningen fullt ut.

Enligt lagen är fastighetsägarna å andra sidan skyldiga att genom avgifter bidra till kostnaderna för anläggningen i dess helhet. Denna avgiftsskyldighet

skall fördelas mellan dem efter skälig och rättvis grund. Det innebär att fördelningen i princip skall ske efter den huvudsakliga nytta som varje fastighet har av va-anläggningen.

Erfarenhetsmässigt utgörs – som uppgetts vara fallet också i Tanums kommun – kostnaderna för va-verksamheten till alldeles övervägande del av fasta kostnader för att hålla anläggningen tillgänglig för brukarkollektivet. Dessa kostnader är i stort sett oberoende av hur mycket den enskilde abonnenten förbrukar. Den omständigheten att en fastighet bebos endast en kort tid av året och således utnyttjar anläggningen förhållandevis litet saknar därför i nämnvärd mån betydelse för de totala kostnaderna för anläggningen. En fritidsfastighets nytta av den allmänna va-anläggningen består i första hand av att anläggningen står till fastighetens förfogande när helst det uppstår behov av detta. Anläggningen måste dimensioneras efter detta behov och det är främst för denna tillgänglighet som fastighetsägaren betalar brukningsavgifter. Det behöver därför inte innebära någon konflikt med lagens regel om avgiftsskyldighetens fördelning efter nytta att avgiftsuttaget i stor utsträckning görs oberoende av fastighetens verkliga förbrukning.

Fritidshus utnyttjas som regel bara en kortare tid av året. Ett avgiftsuttag grundat huvudsakligen på en mätning av förbrukad mängd vatten skulle därför inte täcka fritidsfastigheternas del i de fasta kostnaderna för va-anläggningen. Om vattenmätare skall vara installerad, medför detta dessutom ytterligare kostnad, exempelvis för avläsning och för nedmontering vintertid. I praxis har med hänsyn härtill godtagits att fritidsfastigheter särdebiteras efter en i va-taxan angiven avgiftsschablon och att denna schablon får tillämpas oberoende av vad den faktiska vattenförbrukningen kan visa sig uppgå till för en enskild fastighet.

Den i kommunens va-taxa föreskrivna brukningsavgiften för makarna Ö:s fritidsfastighet innehåller beräkningsmässigt en fast och en schabloniserad ”rörlig” del. Den senare utgår från en årsförbrukning av 75 m³. Det kan inte anses att denna avgiftsschablon innebär att fritidsfastigheten belastas med en oskäligt hög andel av va-verksamhetens ifrågavarande kostnader.

Med hänsyn härtill och då taxans avgiftsfördelning i här prövad del inte heller i övrigt föranleder till annat, kan makarna Ö:s i målet förda talan inte vinna bifall.

Va-nämnden lämnade sökandenas talan utan bifall.

Beslut: 1993-11-16, BVa 78

Mål nr: Va 150/92.